

2 етап - проміжний. Оцінюється ступінь задоволеності якістю отриманих знань.

3 етап - підсумковий. Оцінка виправдання очікувань, усвідомлення необхідності даних знань.

Поетапне анкетування дозволяє:

- студентам не тільки оцінити якість пропонованих знань, а й оцінити себе в процесі вивчення, а, отже, в процесі зміни, а також на практиці (у професійній діяльності).

- викладачам дає можливість внести корективи в зміст курсу, удосконалювати себе як автора і підвищувати якість наданого освітнього продукту, що, безсумнівно, приведе до вдосконалення навчального процесу, в чому зацікавлені і студенти, і викладачі.

Н.С. Полякова, В.Ф. Приходченко
(Національний гірничий університет)

РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ГЕОЛОГІЯ» ЯК ВАЖЛИВОЇ СКЛАДОВОЇ ЗВІТУ ПРО АКРЕДИТАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ

Складовими звіту про акредитаційний аналіз є освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) та освітньо-професійна програма (ОПП). Вони розробляються для бакалаврів, спеціалістів, магістрів та мають складатися з нормативної та варіативної частин.

Останнім документом, що регламентує порядок розробки ОКХ та ОПП на основі компетентнісного підходу, є лист МОН України головам робочих груп з розроблення галузевих стандартів вищої освіти та головам Науково-методичних комісій МОН № 1/9-484 від 31/07/2008 [1]. Цей лист містить додаток «Комплекс нормативних документів для розроблення складових системи галузевих стандартів вищої освіти».

У 2010 році в Національному гірничому університеті колективом авторів у складі Салов В.О., Салова В.О., Свіжевська С.А., Письменкова Т.О. був розроблений стандарт Національного гірничого університету СВО НГУ АС – 2010 «Вимоги до звіту про акредитаційний самоаналіз напряму (спеціальності)» [2]. Цей стандарт набрав чинності у відповідності з наказом ректора НГУ від 10.09.2010 № 291. Стандарт формулює вимоги до розробки складових звіту про акредитаційний аналіз – ОКХ та ОПП. На наш погляд, ці вимоги щільно та логічно пов'язують між собою два важливих для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст» та «магістр» документа – освітньо-кваліфікаційну характеристику та освітньо-професійну програму. Виробничі функції, типові задачі діяльності, професійні компетенції тут однозначно ув'язані зі змістовними модулями дисциплін. Такий жорсткий взаємозв'язок між ОКХ та ОПП відсутній у вимогах, викладених у листі

МОНМС України [1]. Аналіз ОКХ та ОПП, розроблених в різних вищих навчальних закладах, свідчить про різні підходи у складанні додатків до цих документів. Тому підходи до розробки ОКХ та ОПП, що використовуються в Національному гірничому університеті, мають бути поширені та доведені до відома головам робочих груп з розроблення галузевих стандартів вищої освіти та головам Науково-методичних комісій МОНМС.

Освітньо-професійні програми підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів є основою для розробки навчальних планів.

Галузевий стандарт вищої освіти підготовки бакалаврів – геологів за напрямом підготовки 6.040103 – Геологія був затверджений у 2006 р. Галузеві стандарти вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст та магістр спеціальності 7(8).04010301 – Геологія відсутні. Тільки у 2011 р. були створені робочі групи з розробки галузевих стандартів підготовки останніх.

У 2009 р. на засіданні Комісії з геології Науково-методичної ради МОНМС України (протокол №88 від 08 грудня 2009 р.) був ухвалений та рекомендований для затвердження новий галузевий стандарт вищої освіти за напрямом 6.040103 – Геологія ОКР Бакалавр геології. Цей стандарт значно відрізняється від галузевого стандарту 2006 р. В ньому передбачена значна кількість дисциплін, відсутніх у стандарті 2006 р., виробнича практика та дипломування. Наприклад, новий стандарт містить дисципліни «Статистична обробка геологічної інформації», «Фізика Землі», «Основи геохімії», «Основи геології родовищ нафти і газу», «Геолого-економічна оцінка родовищ корисних копалин» тощо. На виробничу практику за спеціалізацією відведено 144 год., на підготовку дипломного проекту (роботи) – 360 год. (у графіку навчального процесу на дипломування має бути відведено не менше 7 тижнів). У зв'язку з цим, навчальні плани підготовки бакалаврів, починаючи з 2010-2011 н.р, складені у відповідності до галузевого стандарту вищої освіти України "Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра з напряму підготовки 6.070700 - "Геологія" (наказ МОН України від 29.06.2006 за № 490) та проекту стандарту підготовки бакалавра з напряму 6.040103, затвердженого НМК МОН України з геології (Протокол засідання № 88 від 8 грудня 2009 р.), з дотриманням вимог наказу МОН України № 642 від 09.07.2009 р. та наказу МОНМС N 939 від 05.08.2011р.). Таким чином здійснили розробку навчальних планів і в Київському національному університеті ім. Т.Шевченка на геологічному факультеті, на базі якого працює Комісія з геології Науково-методичної ради МОНМС України. Зараз є актуальним питання затвердження нового стандарту в МОНМС України.

Запровадження нових стандартів значно змінило зміст варіативної частини ОКХ та ОПП підготовки бакалаврів-геологів, які розроблені кафедрою геології та розвідки родовищ корисних копалин Національного гірничого університету та мають бути затверджені та введені в дію ректором.

У зв'язку з вищевикладеним, актуальною задачею є поширення та доведення до відома головам робочих груп з розроблення галузевих стандартів вищої освіти та головам Науково-методичних комісій МОНМС

змісту та форми галузевих стандартів вищої освіти, розроблених в ДВНЗ «Національний гірничий університет».

Бібліографічні посилання:

1. Лист МОН України головам робочих груп з розроблення галузевих стандартів вищої освіти та головам Науково-методичних комісій МОН України № 1/9-484 від 31/07/2008.
2. Стандарт Національного гірничого університету СВО НГУ АС – 2010 «Вимоги до звіту про акредитаційний самоаналіз напряму (спеціальності)».

В.І. Прокопенко

(Національний гірничий університет)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Етап підготовки та захисту дипломних робіт, з одного боку, є заключним етапом навчання студентів, з іншого, - він має підтвердити професійні компетенції випускника до роботи за своєю спеціальністю. У 2011 році випущено 3210 бакалаврів. Оцінки «відмінно» й «добре» на держіспиті одержали 73,3% випускників. Видано дипломів з відзнакою - 6,5% (в 2010 р.- 7,5%). У порівнянні з попередніми роками успішність знизилася, причому за рахунок денних факультетів.

Випускниками ОКР спеціаліста захищено 1922 дипломних проектів і робіт. На «відмінно» і «добре» - 85,8%. На денних факультетах у цілому результати захисту погіршилися, а по ІЗДО - покращилися. На рівень магістра захищено 619 дипломних робіт (збільшення – 3,2%). На «відмінно» й «добре» оцінено 95,7%, у т. ч. на «відмінно» по денних факультетах - 82%, ІЗДО - 68%. Питома вага магістрів у загальному обсязі випуску показує, що на деяких факультетах (ГФ, ММФ, ФБ) навчальний процес спрямований, в основному, на підготовку спеціалістів, що не відповідає сьогоднішнім вимогам ринку праці. Частка дипломів спеціалістів і магістрів «з відзнакою» - 10,8% від загального обсягу випуску.

В підготовці та захисті дипломних проектів спеціалістів випускаючі кафедри мають добрі знання й великий досвід, що дозволяє їм успішно вирішувати задачі атестації. У той же час в напрямку вдосконалення державної атестації магістрів деяким кафедрам є про що піклуватися. Підготовлено й захищено багато випускних робіт магістрів, які достатньо повно відповідають вимогам щодо їх змісту, науковому рівню результатів дослідження та якості оформлення. Наприклад, робота зі спеціальності «Педагогіка вищої школи» на тему «Обґрунтування вимог до інформаційно-методичного забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу». Робота загальнотеоретичного наукового змісту. У відповідності зі Стандартом НГУ – індивідуальне завдання. Визначено об'єкт, предмет і мету дослідження, вихідні